

[علی لباف]

نکته اول: شیخ ابو السعادات أسعد بن عبدالقاهر اصفهانی (ره) (زنده در سال ۶۳۵ق) در کتاب *رَشْحُ الْوَلَاءِ فِي شَرْحِ الدَّعَاءِ* این دعا را شرح کرده است.^۱ علامه سید محسن امین (ره) در *أعيان الشيعة*^۲ به معرفی شخصیت علمی شیخ ابو السعادات پرداخته و با وصفهایی همچون عالم، فاضل، جلیل، و محقق از وی تجلیل نموده و به تألیف این کتاب توسط شیخ ابو السعادات تصریح کرده است.

شیخ ابوالسعادات (قدس سره) از بزرگان حدیث و از مشایخ جمال العارفین، سید بن طاووس حلّی (رضی الدین علی) می باشد.^۳ شایان ذکر است که سید بن طاووس (قدس سره) نسخه‌ای از این شرح را در اختیار داشته و در کتاب *اليقين*^۴ با استناد به این شرح، حدیثی را نیز نقل کرده است.

سید بن طاووس (قدس سره) در سال ۶۳۵ قمری در شهر بغداد، محضر جناب شیخ ابوالسعادات (قدس سره) را درک نموده و از ایشان اجازه حدیث دریافت کرده است.^۵

نکته دوم: عالم جلیل القدر شیخ تقی الدین ابراهیم کفعمی رحمته الله از عالمان بلند آوازه جبل عامل لبنان، در سال ۸۹۵ ق با مراجعه به بیش از ۲۳۹ منبع و مأخذ، کتاب *جَنَّةُ الْأَمَانِ الْوَأَقِيَّةُ* مشهور به *مصباح کفعمی* را تألیف کرده است.

وی این دعا را در کتابش نقل کرده و در حواشی آن، جهت شرح برخی فرازهای این دعا، به بخش هایی از کتاب *رَشْحُ الْوَلَاءِ* اشاره و استناد نموده است.

از نکات قابل توجه درباره کتاب *مصباح کفعمی* آن است که:

مولف در دوران اقامتش در نجف اشرف، به گنجینه کتاب های موجود در خزانه کتابخانه حرم

۱. این کتاب با تحقیق شیخ قیس العطار (بی نا، ۱۴۲۱ق) منتشر شده است.

۲. جلد ۳ / ۲۹۷.

۳. رک: *فلاح السائل*، ص ۱۵؛ *اليقين*، ص ۲۷۹، باب ۹۸.

۴. ص ۴۷۳، باب ۱۸۴.

۵. رک: *فلاح السائل*، ص ۱۵.

امیرالمؤمنین (علیه السلام) دسترسی داشته است.^۱
 مولف در ابتدای این اثر گران قدر (چاپ سنگی، صفحه ۴) تصریح می‌فرماید که: «مطالب این کتاب را از منابع و مأخذ مورد اعتماد جمع آوری نموده‌ام».
 بی تردید، شهادت دادن این عالم بلند آوازه جهان تشیع به اعتبار منابع مورد استفاده‌اش در تألیف کتاب مصباح، در «وثوق به صدور» این دعا، بسیار حائز اهمیت است.
 نکته سوم: علامه مجلسی در بحار الأنوار^۲ تصریح دارد که: «این دعا در میان شیعیان شهرتی فراگیر دارد».

بی تردید، اگر این دعا از «وثوق صدور» نزد علمای شیعه برخوردار نبود، هرگز به چنین مرتبه‌ای در میان شیعیان دست نمی‌یافت.

نکته چهارم: شیخ اعظم، مرتضی انصاری (ره) - که حوزه‌های علمیّه شیعه و امدار کتاب‌های رسائل و مکاسب اوست، ذیل بحثی فقهی در «کتاب الصلاة»^۳ به انتساب این دعا به امیر المومنین (علیه السلام) تصریح دارند. (=.. کدعاء صنمی قریش الذی کان یقنت به امیر المومنین (علیه السلام))
 نکته پنجم: کتاب شناس بلند آوازه جهان تشیع مرحوم شیخ آغا بزرگ تهرانی (قدس سره) در کتاب الدرریة (مجلدات ۱۱ و ۱۳) بیش از ده کتاب را برمی‌شمرد که در شرح این دعا به رشته تحریر درآمده‌اند:

همچنین در الدرریة^۴ تصریح می‌نمایند که:

دعای صنمی قریش، همچون دعا‌های ابوحمزه، جوشن، سِما، مَسْئُول و کمیل از زمره ادعیّه معروفه (شناخته شده) است که عالمان امامیه به شرح آن پرداخته‌اند.

۱. ر.ک: ریاض العلماء، ۲۱/۱.

کتابخانه حرم مطهر، در طول تاریخ نام‌های بسیاری به خود گرفته است که اسامی آن عبارتند از: «الخزانة الغروية» که مشهورترین و شایع‌ترین نام نزد مردم است؛ «مکتبۃ الصحن العلوی»، «المکتبۃ العلویة»، «المکتبۃ الحیدریة». نام کنونی آن «مکتبۃ الروضة الحیدریة» است.

۲. ۳۹۴/۳۰، چاپ بیروت

۳. المكاسب، ۱/ ۴۱۵-۴۱۶، چاپ کنگره جهانی بزرگداشت شیخ اعظم انصاری.

۴. ۲۴۶/۱۳

نکته ششم: شهید ثالث قاضی نورالله شوشتری رحمته الله علیه در *احقاق الحق*^۱ به این دعای امیرالمؤمنین علیه السلام استناد فرموده و فرازهایی از آن را نیز نقل کرده است.

آیه الله مرعشی نجفی (ره) در پارقی شماره ۲ از همین صفحه، به حصول اطمینان به صدور این دعا به دلیل اعتماد بزرگان شیعه به این دعا و نقل نمودن آن در کتاب هایشان، تصریح می فرماید: «وبالجملة صدور هذا الدعاء مما يطمئن به، لنقل الأعظم إياها في كتبهم و اعتمادهم عليها».